

2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı Aydınkonak Ortaokulu T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi II. Dönem II. Ortak Yazılı Dereceli Puanlama Anahtarı .../05/2026

SORU 1 :Atatürk ilke ve inkılaplarının dayandığı temel esaslardan biri olan "Millî Egemenlik" kavramını açıklayınız.

Bu esasın Türk İnkılabı'ndaki önemini belirterek, bu doğrultuda gerçekleştirilen iki önemli yeniliği örnek veriniz

Puan	Düzy	Derecelendirme Kriterleri
20	Tam/Eksiksiz	Millî egemenlik kavramı doğru açıklanmış (yönetme yetkisinin millete ait olması vb.); Türk İnkılabı'ndaki önemi belirtilmiş ve bu doğrultuda yapılan 2 önemli yenilik (örn: TBMM'nin açılması, Saltanatın kaldırılması, Cumhuriyetin ilanı) eksiksiz verilmiştir.
15	Başarılı	Kavram açıklaması ve önemi doğrudur ancak yeniliklerden sadece 1 tanesi doğru örneklenmiştir.
10	Kısmen Yeterli	Kavram tanımı doğru yapılmış ancak önemine değinilmemiş ve yenilik örnekleri eksik veya hatalı verilmiştir.
5	Geliştirilmeli	Sadece millî egemenlik kavramı çok yüzeysel tanımlanmış, diğer istenenler boş bırakılmıştır.
0	Yetersiz	Tamamen yanlış veya ilgisiz açıklamalar yapılmış ya da soru boş bırakılmıştır.

SORU 2 :Atatürk Dönemi'nde Türkiye'de tam demokratik bir yapının kurulabilmesi ve halk iradesinin yönetime tam olarak yansması için birçok önemli adım atılmıştır. Bu sürece katkı sağlayan siyasi nitelikteki üç temel gelişmeyi yazınız.

Puan	Düzy	Derecelendirme Kriterleri
15	Tam/Eksiksiz	Halk iradesinin yönetime yansmasını sağlayan siyasi nitelikteki 3 temel gelişme (örn: TBMM'nin açılması, Cumhuriyetin ilanı, Çok partili hayata geçiş denemeleri, Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi) doğru yazılmıştır.
10	Kısmen Yeterli	Siyasi nitelikteki adımlardan sadece 2 tanesi doğru yazılmıştır.
5	Geliştirilmeli	Siyasi nitelikteki adımlardan sadece 1 tanesi doğru yazılmıştır.
0	Yetersiz	Siyasi olmayan gelişmeler yazılmış (örn: kılık kıyafet, şapka kanunu) veya soru boş bırakılmıştır.

SORU 3 :Cumhuriyetin ilanından sonraki ilk yıllarda (1924-1930), yeni kurulan Türk Devleti hem iç hem de dış kaynaklı çeşitli tehditlerle karşı karşıya kalmıştır. Bu bağlamda; Türkiye'nin çok partili hayata geçiş süreci üzerindeki olumsuz etkilere neden olan gelişmelere iki örnek veriniz.

Puan	Düzy	Derecelendirme Kriterleri
10	Tam/Eksiksiz	Çok partili hayata geçişi kesintiye uğratan iç/dış kaynaklı 2 önemli gelişme (örn: Şeyh Sait İsyanı, Atatürk'e İzmir Suikast Girişimi, Menemen Olayı) doğru olarak belirtilmiştir.
5	Kısmen Yeterli	Bahsi geçen dönemdeki olumsuz gelişmelerden sadece 1 tanesi doğru yazılmıştır.
0	Yetersiz	Dönem dışı veya çok partili hayatı etkilemeyen ilgisiz olaylar yazılmış ya da soru boş bırakılmıştır.

SORU 4 :Atatürk, dış politikada "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesini temel rehber edinmiştir. Bu ilke ışığında, 1930'lu yıllarda yaklaşan II. Dünya Savaşı tehdidine karşı Türkiye'nin sınır güvenliğini korumak amacıyla gerçekleştirdiği iki bölgesel girişimi yazınız.

Puan	Düzy	Derecelendirme Kriterleri
10	Tam/Eksiksiz	II. Dünya Savaşı tehdidine karşı sınır güvenliğini sağlamak için kurulan 2 bölgesel girişim de (Balkan Antantı ve Sadabat Paktı) eksiksiz ve doğru yazılmıştır.
5	Kismen Yeterli	Bölgesel girişimlerden sadece 1 tanesi doğru yazılmıştır.
0	Yetersiz	Tamamen yanlış anlaşmalar yazılmış veya soru boş bırakılmıştır.

SORU 5 : 1930'lu yıllarda İtalya'nın Habeşistan'ı işgali ve Almanya'nın silahlanmaya başlayarak yayılmacı bir politika izlemesi, dünya barışını ciddi şekilde tehdit etmiştir. Türkiye, bu değişen uluslararası şartları dikkate alarak milli güvenliğini sağlamak adına bazı diplomatik adımlar atmıştır. Bu doğrultuda; Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki egemenliğini tam hale getirmek ve sınır güvenliğini korumak amacıyla gerçekleştirdiği birer önemli gelişmeyi yazarak, bu gelişmelerin Türkiye'ye sağladığı kazanımları açıklayınız.

Puan	Düzy	Derecelendirme Kriterleri
20	Tam/Eksiksiz	Yaşanan diplomatik gelişme olarak "Montrö Boğazlar Sözleşmesi" doğru yazılmış ; bu gelişmenin Türkiye'ye sağladığı kazanım (Boğazlar Komisyonunun kaldırılması, Türk askerinin Boğazlara yerleşmesi, Boğazlar üzerinde tam egemenlik sağlanması) net ve doğru bir şekilde açıklanmıştır.
10	Kismen Yeterli	Yaşanan gelişmenin adı (Montrö Boğazlar Sözleşmesi) doğru yazılmış fakat kazanımları eksik, hatalı veya çok yüzeysel açıklanmıştır.
0	Yetersiz	Yanlış bir anlaşma ismi yazılmış, kazanımlar yanlış yorumlanmış ya da soru boş bırakılmıştır.

SORU 6 :Atatürk, Hatay meselesini "şahsi davam" olarak nitelendirmiş ve bu uğurda kendi sağlığını dahi geri plana atmıştır. Atatürk'ün Hatay'ın ana vatana katılması yolunda gösterdiği özveriye ve yürüttüğü çalışmalara dair somut bir örnek yazınız.

Puan	Düzy	Derecelendirme Kriterleri
15	Tam/Eksiksiz	Atatürk'ün sağlığını hiçe sayarak Hatay için gösterdiği çabaya dair somut bir örnek olay (örn: Hastalığına rağmen Adana ve Mersin seyahatlerine çıkarak askeri geçit törenlerini izlemesi, yabancı devletlere güçlü olduğunu göstermeye çalışması, Asım Us takma adıyla Kurun gazetesinde hükümeti eleştiren yazılar yazması) doğru şekilde açıklanmıştır.
10	Kismen Yeterli	Atatürk'ün Hatay'ı çok istediği belirtilmiş ancak gösterdiği özveriye dair somut, tarihsel bir örnek olay tam olarak detaylandırılmamıştır.
0	Yetersiz	Tarihsel gerçeklerle uyuşmayan anlatımlar yapılmış veya soru tamamen boş bırakılmıştır.

SORU 7 : 10 Kasım 1938'de Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatı üzerine hem dost hem de düşman devletlerin liderleri ile dünya basını büyük bir saygı ifadesinde bulunmuşlardır. Birçok yabancı devlet adamı onu "sadece Türk milletinin değil, tüm insanlığın ve mazlum milletlerin ilham kaynağı" olarak nitelendirmiştir. Yukarıdaki açıklamaya dayanarak Mustafa Kemal Atatürk'ün nasıl bir lider olduğunu söyleyebiliriz. Açıklayınız.

Puan	Düzy	Derecelendirme Kriterleri
10	Tam/Eksiksiz	Metindeki "tüm insanlığın ve mazlum milletlerin ilham kaynağı" ifadesinden yola çıkılarak Atatürk'ün "Evrensel", "Saygın", "İdealist" ve "Sömürge altındaki milletlere rehber olan" bir lider olduğu açık ve net bir biçimde ifade edilmiştir.
5	Kismen Yeterli	Atatürk'ün liderlik özellikleri sadece "iyi bir liderdi", "çok seviliyordu" gibi metne tam dayanmayan, yüzeysel ve genel ifadelerle açıklanmıştır.
0	Yetersiz	Metinle tamamen çelişen veya ilgisiz yorumlar yapılmış ya da soru boş bırakılmıştır.